

Венгрия Европа Иттифоқи ва Марказий Осиё ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришда муҳим бўғин бўлиши мумкин

31 март куни "Ўзбекистон ва Венгрия: икки томонлама ва минтақалараро ҳамкорликнинг истиқболлари" мавзусида экспертларнинг биринчи ўзбек-венгер онлайн-конференцияси бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти Венгриянинг етакчи таҳлил маркази – Венгрия Ташқи ишлар вазирлиги ҳузуридаги Ташқи ишлар ва савдо институти билан биргаликда ташкил этган мулоқотда Венгрияда аккредитациядан ўтган Ўзбекистоннинг Австриядаги элчиси Абат Файзуллаев, Венгриянинг Ўзбекистондаги элчиси Петер Санто, Туркий Кенгашнинг Венгриядаги ваколатхоналари бошлиғи Янош Ховари, ташқи ишлар вазирлиги ҳузуридаги Венгрия ташқи ишлар ва савдо институти директори Мартон Угрошда, шунингдек икки мамлакат "ақл марказлари" таҳлилчилари иштирок этдилар.

Видеоконференция иштирокчиларининг вакиллик таркиби Ўзбекистон ва Венгрия ўртасидаги узоқ муддатли алоқаларнинг ҳозирги ҳолати ҳамда ривожланиш истиқболлари, икки мамлакатнинг Туркий тилли давлатлар ҳамкорлик кенгаши доирасидаги ўзаро алоқалари, Вишеград гуруҳи ва Марказий Осиё минтақалараро шериклиги тўғрисида кенг фикр алмашишга имкон берди.

Тадбирни очар экан, СМТИ директори **Элдор Арипов** Венгрия Бош вазири Виктор Орбаннинг Ўзбекистонга ташрифи яқунланиши фонида бўлиб ўтадиган тадбирнинг аҳамияти ва долзарблигини таъкидлади. Унинг сўзларига кўра, бу ўтган музокараларни таҳлил қилиш, эришилган келишувларни баҳолаш ва келажак режаларини белгилаш учун яхши омиллардан бўлди.

СМТИ директорининг сўзларига кўра, бугунги кунда Тошкент ва Будапешт ўртасидаги муносабатларни стратегик шериклик даражасига кўтариш учун барча шароитлар яратилган. Икки мамлакат ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни мустаҳкамлаш учун давлат раҳбарларининг қатъий сиёсий иродаси борлиги таъкидланди, бу ҳамкорлик кун тартибини янги ютуқлар билан тўлдиришни кафолатлайди.

Ушбу нуқтаи назарни тўлиқ қўллаб-қувватлаган Ўзбекистон Республикасининг Австриядаги элчиси **Абат Файзуллаев** Венгриядаги аккредитациядан ўтган бўлиб, Ўзбекистон – Венгрия саммити тўлақонли давлатлараро мулоқотни сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиққанини таъкидлади.

Дипломатнинг сўзларига кўра, Венгрия Европа Иттифоқининг Ўзбекистон билан ўзаро ҳамкорликни стратегик даражага олиб чиққан биринчи давлати бўлди. Шу билан бирга, ўзаро алоқаларни фаоллаштириш истаги Ўзбекистонга ташриф буюрган Венгрия делегациясининг таркибида ҳам намоён бўлди.

Венгриянинг Ўзбекистондаги элчиси **Петер Санто** ушбу мавзуни ишлаб чиқишда «Тошкент ва Будапешт ўзаро ҳамкорлик йўлининг бошида турибди ва биз ҳали кўп ишлар қилишимиз керак. Молия сектори, иқтисодиёт ва таълим соҳаларида имзоланган лойиҳалар ва битимлар жуда муҳим, аммо ҳозирда қаерда эканлигимизни ва истиқболларимизни ҳолисона таҳлил қилиш учун бир-биримиз ҳақида кўпроқ билиш жуда муҳимдир."

Шу билан бирга, Питер Сантонинг сўзларига кўра, Марказий Осиё ва Марказий Европа минтақалари жуда кўп умумий хусусиятларга эга, шу жумладан, шу каби муаммолар, масалан, сув ресурсларини бошқариш, минтақалараро ҳамкорлик ва бошқалар. Дипломат экспертлар жамоалари ўртасидаги

ўзаро муносабатлар уларни ҳал қилишнинг энг мақбул йўлларини топишга ёрдам беришига ишонади.

Шу нуқтаи назардан, СМТИ директори ўринбосари **Санжар Валиев** ташрифнинг натижаларидан бири Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти ва Венгрия Ташқи ишлар вазирлиги ҳузуридаги Халқаро алоқалар ва савдо Институт ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги Меморандум имзоланганига эътибор қаратди. Ушбу ҳужжат икки мамлакатнинг таҳлилий ва тадқиқот марказлари ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш, уни янги ғоялар билан тўлдириш ва ҳамкорликнинг узоқ муддатли режаларини шакллантириш учун мўлжалланган.

Венгрия Ташқи ишлар вазирлиги ҳузуридаги Ташқи ишлар ва савдо институти директори, доктор **Мартон Угрошди** ҳамкасбининг фикрларини тўлдириб, Меморандум имзоланиши таҳлилий институтлар ўртасида тўғридан-тўғри алоқаларни ривожлантириш учун имкониятлар очишини таъкидлади.

Мутахассис, шунингдек, Венгрия Европа ва Марказий Осиё ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришни зарур деб билишини таъкидлади. Бунга ўхшаш ёндашувлар ва мамлакатлар ўртасидаги жуда яқин муносабатлар ёрдам бериши мумкин. Шу муносабат билан Венгрия Европа Иттифоқи ва Марказий Осиё минтақаси давлатлари, айниқса, Ўзбекистон билан ҳамкорликни ривожлантиришда муҳим бўғин бўлиши мумкин.

Венгриядаги Туркия кенгаши ваколатхонаси раҳбари **Янош Ховари** Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Венгрия Бош вазири Виктор Орбан билан учрашуви натижаларини юқори баҳолаб, ушбу мулоқот томонларнинг мамлакатлар ўртасида "асосий кўприк"ни қуришни бошлаш истагини намойиш этганини таъкидлади. Шу билан бирга, биз нафақат Венгрия ва Ўзбекистон, балки Марказий Осиё ва умуман Марказий Европа ҳақида ҳам гаплашамиз. Й.Ховарининг сўзларига кўра, мамлакатлар бир-бирини яхши билишади.

Туркия кенгаши вакили Президент Шавкат Мирзиёевнинг "Ўзбекистонни XXI асрнинг муваффақиятли мамлакатига айлантириш" истаги доирасида амалга оширилган Ўзбекистондаги ўзгаришларнинг динамиклигини ҳам таъкидлади.

СМТИ етакчи тадқиқотчиси **Шаҳноза Қодирова** ўз нутқида Висеград гуруҳи мамлакатлари ва Марказий Осиё ўртасидаги минтақалараро шериклик мавзусига тўхталиб ўтди. Унинг сўзларига кўра, ушбу ўзаро ҳамкорлик формати сўнгги йилларда икки минтақа мамлакатларининг энг юқори ва экспертлар даражаларида фаол муҳокама қилинмоқда.

Вишеград гуруҳи форматининг ўзига хос хусусияти ўзгарувчан шароитларга самарали мослашиш қобилиятидир. Умумий манфаатларни ҳимоя қилишда жамоавий ёндашув ижобий натижаларга олиб келади, шу жумладан иқтисодий соҳада, тўртлик мамлакатлари юқори технологик соҳаларда рақобатбардош устунликларга эга бўлишларига имкон беради. Шу муносабат билан, ўзаро таъсирнинг бундай интеграцион тажрибаси Марказий Осиёда ўсиб бораётган минтақавий ҳамкорлик учун жуда фойдали бўлиши мумкинлиги таъкидланди.

Унинг фикрига кўра, таълим ва инсон капитални ривожлантириш, рақамлаштириш ва илғор технологиялардан фойдаланишнинг долзарб мавзулари, сув ресурсларини бошқариш, фармацевтика ва биотехнология соҳасидаги ҳамкорлик Марказий Осиё ва Вишеград мамлакатлари ўртасида мумкин бўлган ўзаро алоқаларнинг ўзига хос йўналишлари бўлиши мумкин.

Учрашув якунида томонлар икки томонлама ҳамкорлик ва кўп қиррали минтақалараро ўзаро муносабатларнинг кенг доиралари бўйича доимий равишда мулоқот ва фикр алмашишни давом эттиришга келишиб олдилар.